

Sobre la «Tragèdia de Sant Sebastià»

Francesc Mundi i Pedret
Salvador Anton i Clavé

Paraules pronunciades per Francesc Mundi i Pedret, i Salvador Anton i Clavé el dia de la presentació del dotzè quadern de divulgació cultural.

Jo recordo la vila de Riudoms com una vila de treball, d'un treball desenvolupat amb constància i amb honradesa. Vull ara esmentar algunes anècdotes que, al meu entendre, tenen un rerafons ben seriós. En l'aspecte agrícola, la d'aquell pagès que no parava mai de treballar i que deia que mai no s'havia fet «un fart de treballar». La d'un altre que tenia sempre tan neta la finca, que jo m'imaginava que la seva aixada era la ferradura del cavall d'Atil·la, que allí on posava la pota no hi creixia mai més l'herba. O bé l'anècdota d'aquell nen riudomenc que un diumenge va anar amb mi a Montbrió del Camp, i va quedar sorprès perquè en aquell poble, a l'entrada de cada casa, hi havia un carro; és natural que tingués aquesta sorpresa, perquè els carros a Riudoms sempre eren al mas.

També han restat en el meu ànim altres anècdotes, de caire cultural. Sols en diré algunes, referents al teatre. La tradició teatral a Riudoms es perllonga fins a perdre's en el record dels avantpassats. En diversos temps i en locals diferents s'han posat en escena, a Riudoms, obres de veritable envergadura. Tant és així que podien competir amb els millors muntatges escenogràfics de la seva època a tot Catalunya. I quan després s'escenificava alguna obra més senzilla, aquesta no cridava ja l'atenció del públic. Tan extraordinàries havien estat les anteriors.

En temps no gaire llunyans, una companyia de caire nacional, suposo que subvencionada, representava pels pobles l'obra dramàtica «La muralla». A Riudoms la varen representar els aficionats locals. Però el cas és que feia millor el paper de protagonista l'actor riudomenc, que l'actor professional, que era Carlos Casaravilla.

Amb motiu de la concessió del premi «Arnau de Palomar», fruit del qual ha estat la publicació del llibre que avui es presenta, hi hagué una petita representació satírica al final de l'acte. Jo he de dir que em va colpir, tant la incisiva sàtira del text, com el text mateix, i especialment la decisió i l'estil dels qui la varen representar.

Quant al nostre llibre, tot ha estat trobar el manuscrit. I després estudiar-lo. La transcripció no ha estat pas fàcil. El manuscrit al començament, no sembla difícil. Però els seus defectes es veuen en examinar les rimes, les vocals àtones, les estrofes, el nombre de versos, la sintaxi. Això en l'aspecte formal. I en l'aspecte temàtic, les confusions lexicomàtiques, o de mots, tant comuns com propis, els canvis de paraules que menen a canvis de sentit, etc. Resumeixo dient que és una obra d'un autor que hi entenia força, manuscrita per un cal·ligraf que no hi entenia tant.

I veus aquí que la «Tragèdia de Sant Sebastià», com la titulem, està a l'abast de tothom, amb una introducció com cal, és a dir, d'un nivell acurat, amb unes notes aclaridores, i amb una bibliografia que completa l'estudi. I és a l'abast de tothom perquè el CERAP ha esmerçat els seus esforços en publicar-la, en aquesta edició tan pulcra i bella.

Els qui n'hem fet l'estudi ho agraïm, i creiem que el nostre estudi és seriós i científic. Qualsevol obra científica tracta unes dades objectives sistematitzant-les i traient-ne unes conclusions. I això reporta un bé general per tothom.

Diem, darrerament, que també ens plau, i moltíssim, que aquest treball concret, l'edició de la «Tragèdia de Sant Sebastià», suposi alhora un servei a l'estimada vila de Riudoms.

F. M.

Remarcar només algunes de les coses que ja diem a la presentació d'aquest volum de la vostra col·lecció.

Amb la recuperació d'aquest text dramàtic, vosaltres i el poble de Riudoms en general, reciperen una part del vostre pasat col·lectiu. Tot i que la memòria oral no ens faci avinent detalls de la representació i l'obra. Tot i que la tasca de recuperació hagi estat feta per dos noriudomens (malgrat que un d'ells ha estat molts anys vinculat a la vostra vila, com ja ha dit), el que és cert és que la mostra de teatre popular que us presentem és vostra.

I com a peça vostra, demostra la vostra vitalitat, el vostre enginy, el vostre saber fer, fins i tot en èpoques tan obscures com la de la Decadència, malgrat que aleshores s'hagués de treballar i viure, com no fa pas gaires anys, en castellà.

Les raons d'un temps i d'un altre són diferents. Però cal tenir clar que ara teniu l'oportunitat d'endinsar-vos-hi una mica. L'estudi eminentment literari que introdueix la lectura de la peça creiem que us hi ha d'ajudar.

Em resta només desitjar que us trobeu a gust llegint la vida de Sant Sebastià, segons aquesta tragèdia anònima, localitzada a Riudoms. Esperem també que la pugueu recuperar en tota la seva plenitud, és a dir la seva representació, havent-hi fet les convenients adaptacions, traducció... és clar. L'esforç que hem realitzat nosaltres estudiant, fixant el text, cercant una ubicació en el context cultural de l'època, entenent i desxifrant queda per al vostre plaer.

S.A. i C.